

Aluekehityskeskusteluun valmistautuminen

MYR § 29

Aluekehittämisen keskustelut tulevat lakisääteisiksi vuoden 2021 alussa voimaan tulevan uudistuvan alueiden kehittämisen toimeenpanoa koskevan lain myötä. Syksyn 2020 keskustelut käydään lain mukaisena kokeiluna.

Valtion ja maakuntien välillä säännöllisesti käytävät aluekehittämisen keskustelut ovat keskeinen elementti uudistuvassa, aiempaa vahvemmin vuorovaikutteisuuden ja kumppanuuden pohjalle rakentuvassa aluekehittämisen toimintamallissa. Keskusteluiden tavoitteena on pyrkiä valtion ja maakuntien yhteisen näkemyksen muodostamiseen alueiden kehittämisen tavoitteista, toimeenpanosta ja toimintaedellytyksistä alueiden kehittämisen suunnittelua ja toimeenpanoa varten niin alueilla kuin valtioneuvostossa.

Keskustelujen lähtökohtia ovat valtioneuvoston päätös aluekehittämisen painopisteistä, maakuntaohjelmat sekä aluekehityksen ajantasainen tilannekuva. Keskusteluihin pyritään nostamaan alueiden kehityksen kannalta merkittäviä, eri hallinnonaloja koskevia horisontaalisia ajankohtaisia teemoja ja ilmiöitä. Keskusteluissa on mahdollista käsitellä myös EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja kansallisten ohjelmien ja sopimusten toteutumista.

Syksyn 2020 keskustelujen keskiössä ovat maaliskuussa 2020 hyväksytyn aluekehittämispäätöksen toimeenpano, maakuntaohjelmatyö sekä aluekehityksen tilannekuva, jonka kaikkiin osa-alueisiin heijastunee koronavaiheeseen aiheuttama poikkeuksellinen tilanne.

Aluekehityksen tilannekuvan valmistelu

Aluekehityksen tilannekuva on alusta maakunnan ja valtion väliselle vuorovaikutukselle ja sen valmistelusta vastaavat sekä maakunnat että valtio. Tavoitteena on, että tilannekuva tuo lisäarvoa kaikille valmisteluun osallistuville osapuolille ja mahdollistaa eri hallinnonalojen toimien alueellisten yhteisvaikutusten tarkastelun.

Aluekehityksen tilannekuva sisältää sekä määrällistä aineistoa että niihin sekä asiantuntija-arviointiin perustuvaa laadullista analyysiä aluekehityksen tilanteesta. Tilannekuvatyötä tehdään sekä alueilla maakuntien liittojen johdolla että valtioneuvostossa. Koko

aluekehittämisen keskustelujen prosessin tavoitteena on vuoropuhelun kautta löytää yhteinen näkemys alueiden tilanteesta ja tarvittavista toimenpiteistä.

Määrällisen tilannekuvan muodostaa noin 30 väestön, aluetalouden ja työllisyyden, osaamisen ja uudistumisen, terveyden ja hyvinvoinnin sekä elinympäristön kehitystä kuvaavaa mittaria (liite 1). Määrällinen tilannekuva on julkaistu digitaalisena Tutkihallintoa-palvelussa osoitteessa www.tutkihallintoa.fi/alueet.

Laadullinen tilannekuva on maakunnan ja valtioneuvoston asiantuntija-arvioihin perustuva jäsennelty näkemys aluekehityksen tilanteesta eri alueilla. Tilannekuva laaditaan määrällistä tilannekuvaa hyödyntäen ja työssä voi käyttää myös muita tietolähteitä.

Maakuntakohtainen laadullinen tilannekuva laaditaan alueella maakuntaliiton johdolla prosessissa, jonka lopputuloksena syntyy aluekehitystoimijoiden yhteinen näkemys maakunnan tilanteesta.

Samanaikaisesti tilannekuvatyön kanssa on käynnissä ELY-keskusten vetovastuulla oleva, elinkeinoelämän, työttömyyden ja työvoiman kysynnän tilannetta ennakoiva alueellisten kehitysnäkymien arviointi. Tilannekuvan valmistelussa voi mahdollisuuksien mukaan hyödyntää myös koronan vaikutuksista toipumiseksi laadittuja alueellisia selviytymissuunnitelmia sekä muita tuoreita arvioita.

Tarkoituksena ei ole että tilannekuvassa katettaisiin kaikkia esille nostettuja näkökulmia, vaan analyysissa on mahdollista tehdä aluelähtöisiä painotuksia ja nostaa esille oman alueen kannalta merkityksellisiä kehityskulkuja.

Maakuntia pyydetään tilannekuvatyön yhteydessä esittämään aluekehittämispäätökseen, maakuntaohjelmaan ja tilannekuvaan perustuen kolme keskeisintä kysymystä aluekehittämisen keskustelujen asialistalle. Maakuntakohtaiset asialistat työstetään lokakuun aikana ministeriöiden ja maakunnan yhteisessä valmistelussa.

Laadullinen tilannekuva, nostot aluekehittämisen keskustelujen asialistalle ja maakunnan liiton yhteyshenkilön tiedot pyydetään lähettämään sähköpostitse osoitteeseen aluekehitys@tem.fi 30.9.2020 mennessä.

Kainuun aluekehityskeskustelut on sovittu pidettäväksi etäyhteydellä 10.11.2020.

Lisätietoja asiasta antaa aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh.
+358 40 574 0804, sähköposti: etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee tiedoksi informaation.

Maakunnan yhteistyöryhmä:

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) merkitsi tiedoksi saadun
informaation
Liitteeksi lisättiin aluekehitysjohtajan esittelemä asiaan liittyvät
esittelykalvot..